

§ 1 zák. čl. XXVIII:1893. Ponevác remenica — o ktorej je reč v tomto prípade — je pohyblivou čiastkou transmisie a je pre okolo sa pohybujúcich ľudí podobne nebezpečná jako kolá a hriedele, preto je bezpochybné, že obžalovaný bol povinný ju chrániť aj podľa predpisov, ktoré byly platné pred účinnosťou nariadenia č. 114/1925 Sb. z. a n. Tejto nebezpečnosti stroja bol si obžalovaný vedomý, čo vychádza z jeho vlastnej obrany, že zakazoval chlapcom priblížiť sa k stroju, o ktorý tu ide. Keby obžalovaný bol primerane chránil remenicu, poškodený nebol by sa mohol jej dotýkať na tom mieste, kde sa stal jeho úraz. Ťažký telesný úraz poškodeného je tedy v príčinnej súvislosti s opominutím obžalovaného. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď obžalovaného za vinného uznal. Bezzákladná zmätočná sťažnosť bola podľa § 36 tr. p. nov. zamietnutá.

Čís. 4542.

Podle § 6 čís. 2 odst. 2 zák. na ochr. rep. jest trestná každá činnost směřující podle povšechné své povahy a podle úmyslu pachatelova k tomu, by mu zjednala znalost vojenského tajemství, jehož prozrazení cizí moci je jeho záměrem.

Dokonaným trestným činem jsou již přípravy k vojenské zradě, pouhé domáhání se zpráv o skutečnostech, opatřeních a předmětech chráněných proti vyzvídání; dokonaným trestným činem vyzvídání jest již pokus — třebaže bezvýsledný — opatřiti si zprávu onoho směru.

Nezáleží na tom, zda se činnost přiblížila více či méně k protiprávnímu výsledku, jež má ono ustanovení na zřeteli, ani na tom, zda je dosavadní činností uskutečněno více nebo méně podmínek onoho výsledku. Stačí, že pachatel vykročil již z mezí pouhých betzrestných myšlenek způsobem, z něhož byl jeho úmysl přivoditi protiprávní výsledek na venek zřejmý a jiným osobám poznatelný, a že cestou, jejíž počátkem se dosavadní činnost pachatelova brala, lze povšechně dospěti k protiprávnímu výsledku, třebaže se v konkrétním případě prokázala neschůdnou.

Beztrestnost vojenské zrady z důvodu účinné lítosti podle § 27 čís. 1 zák. na ochr. rep. nastane jen, je-li ústup od protiprávní činnosti dobrovolný. O dobrovolnosti lze mluviti jen, zdrží-li se pachatel další činnosti směřující k určitému protiprávnímu výsledku, ač v době přerušeni činnosti své má za to, že mu lze dosíci onoho výsledku cestou, kterou se jeho činnost dosud brala, nebo po případě cestou jinou.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1932, Zm I 800/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovaci zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. srpna 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6 čís. 2 odst. II. zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Beztrestnost vojenské zrady z důvodu účinné lítosti podle odst. čís. 1 § 27 zák. na ochr. rep. nastane jen, je-li ústup od protiprávní činnosti dobrovolný; o dobrovolnosti lze mluviti jen, zdrží-li se pachatel další

činnosti směřující k určitému protiprávnímu výsledku, ač v době přerušení své činnosti má za to, že mu lze dosíci onoho výsledku cestou, kterou se jeho činnost dosud brala, nebo po případě cestou jinou. Že stěžovatel po odmítnutí jeho dotazu (žádosti) svědkem B-em předpokládal neb i jen mohl předpokládati, že přiměje dalším naléháním svědka B-a k vyhovění jeho žádosti, nebo že podobné žádosti vyhoví jiná osoba obeznámená s výrobou ve Š. závodech nebo se zaměstnanci závodů, že se mu dalším působením na svědka B-a nebo působením na někoho jiného podaří opatřiti si, oč B-a dosud marně žádal, nebylo ani výpovědi obžalovaného. aniž jiným výsledkem hlavního přelíčení tvrzeno ba ani naznačeno, takže nebylo a nezbývá než přirozený důsledek, že stěžovatel nepodnikl nic dalšího k opatření si nákresu (dat, o které jde), an z rozhodného, poukazem na vojenskou hodnost zdůrazněného odmítnutí svědka B-a poznal, že B. je a zůstane nepřístupným žádostem a svodům onoho směru, a protože neznal nikoho jiného, o němž mohl se nadíti, že má sám přístup do Š. závodů nebo zná zaměstnance závodů, takže může přímo neb oklikou opatřiti nákres, o který stěžovateli šlo. Nebylo-li podle toho ve výsledcích hlavního přelíčení poukazů na dobrovolnost ústupu, nemohla napovězená další nečinnost stěžovatelova opodstatniti předpoklad účinné lítosti, takže nečinnost ta nebyla ze skutečností rozhodných a rozsudek mohl ji a úvahy s hlediska odst. čís. 1 § 27 zákona na ochr. rep. opomenouti, aniž stal se tím neúplným a zmatečným podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Stížnost namítá s hlediska zmatečného důvodu čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., že pouhý dotaz, přesněji žádost, by stěžovateli byla naznačena osoba, jež by mu ze Š. závodů — majíc k takovým předmětům přístup (jako zaměstnanec závodů) — opatřila nákres děla, o který stěžovateli šlo, nemůže býti dokonáným trestným činem, najmě — ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu z 21. dubna 1925, č. j. Zm III 271/25 — odstraňováním překážek, bránících seznání vojenského tajemství, nýbrž, že je leda přípravným jednáním k trestnému činu, které zůstalo v údobí beztrestných příprav, ana po něm nenásledovala další činnost, aniž jiný projev. Námitka neobstojí. Stanově zvláštním předpisem trest i na pouhé vyzvídání skutečností, opatření nebo předmětů, jež mají zůstati utajeny pro obranu republiky, vyzvídají-li se za účelem vyzaření cizí moci, stihá zákon — srovnej rozh. čís. 3903 sb. n. s. — jakoukoliv činnost, která směřuje podle své povšechné povahy a podle úmyslu pachatelova k tomu, by mu zjednala znalost vojenského tajemství, jehož prozrazení cizí moci je jeho záměrem. Za dokonáný trestný čin kvalifikuje podle toho zákon — zřejmě pro důležitost chráněného zájmu a nutnost jeho ochrany i proti vzdálenému nebezpečí — již pouhé přípravy k vojenské zradě, pouhé domáhání se zpráv o skutečnostech, opatřeních a předmětech chráněných proti vyzvídání, a dokonáným trestným činem vyzvídání je již pouhý třebaže bezvýsledný pokus opatřiti si zprávu onoho směru. Důsledkem toho nezáleží — podle obecně uznaných zásad vymezujících hranici mezi trestným pokusem a beztrestným jednáním přípravným — na tom, zdali se činnost přiblížila více méně k protiprávnímu výsledku, jež má dotčené ustanovení trestního zákona na zřeteli, ani na tom, zda je dosavadní činností uskutečněno více méně podmínek onoho výsledku. Stačí,

že pachatel vykročil již z mezí pouhých beztrestných myšlenek způsobem, z něhož byl jeho úmysl přivoditi protiprávní výsledek na venek zřejmý a jiným osobám poznatelný, a že cestou, jejíž počátkem se dosavadní činnost pachatelova brala, lze povšechně dospěti k protiprávnímu výsledku, třebaže se v konkrétním případě prokázala neschůdnou. Zjištěnou žádostí stěžovatelovou (jeho dotazem) projevila se na venek způsobem pro třetí osoby poznatelným snaha (úmysl) stěžovatele, zjednati si za nekalým účelem prozrazení znalost dotčeného vojenského tajemství, a nelze důvodně popřít, že zprávy nebo třeba písemné nákresy obsahující zprávy tajemstvím dotčené mohla stěžovateli podati a znalost tajemství mu takto sprostředkovati osoba, se kterou měl podle žádosti své stěžovatel býti seznámen, ano šlo o osobu zaměstnanou v závodech, jejichž výrobek byl předmětem dotčeného vojenského tajemství. Žádostí o seznámení s takovou osobou stěžovatel odstraňoval, třebaže ještě neodstranil překážku, která mu bránila v seznámení dotčeného vojenského tajemství a spočívala v tom, že dílny, nanejvýš i konstrukční kancelář Š. závodů jsou osobám, jež nejsou v nich zaměstnány, nepřístupné a že ani jinak nemá osoba v závodech nezaměstnaná přímé možnosti dovědět se o podrobnostech výroby. Dalším postupem na cestě té, seznámením se se zaměstnancem Š. a působením naň v onom směru mohlo za určitých okolností dojít k seznámení vojenského tajemství stěžovatelem, aniž však uskutečnění tohoto výsledku bylo třeba k dokonání zločinu vojenské zrady vyzvídáním a aniž ústupem od další činnosti pozbývá protiprávní zločinné povahy to, co se již stalo. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil pod ustanovení o vojenské zradě vyzvídáním dotaz obžalovaného, přesněji jím projevenou žádost onoho směru, zjistiv i vědomí stěžovatelovo, že vyzvídá něco, co je tajeno v zájmu obrany čsl. státu, a jeho úmysl opatřiti, t. j. vyzraditi to cizí moci.

Čís. 4543.

Důkaz pravdy jest podle § 15 čís. 2 zák. čl. XLI:1914 vyloučen i tehdy, byl-li vynesena pravoplatný zprošťující rozsudek nebo zastavující usnesení po spáchaní pomluvy nebo urážky na cti.

(Rozh. z 23. listopadu 1932, Zm III 380/32.)

Obžalovaný J. Ch. napsal a obžalovaný J. S. jako zodpovědný redaktor periodického časopisu uveřejnil článek, jehož obsah tvoří skutkovou podstatu přečinu pomluvy hlavního soukromého žalobce dr. S-a. O b a s o u d y n i ž š í c h s t o l i c uznaly obžalované vinnými, prvního obžalovaného přečinem pomluvy tiskem podle §§ 1, 3 odst. 2 čís. 1 zák. čl. XLI:1914, druhého přestupkem opominutí povinné péče podle § 6 odst. 3 lit. b) zák. čís. 124/24 Sb. z. a n. Proti hlavnímu soukromému žalobci dr. S. bylo vedeno pro některé výroky, přičítané mu i v závadném článku, trestní řízení; v době uveřejnění článku nebylo ještě skončeno, později však skončilo pravoplatným osvobozujícím rozsudkem podle § 326 č. 2 tr. ř. Soud první stolice zamítl z důvodu § 15